

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

"СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ, МЕТРОЛОГІЯ"

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузі знань 1401 Сфера обслуговування

напряму 6.140101 Готельно-ресторанна справа

(шифр – ФПНЗЕ 9)

Стандарт чинний з дати затвердження

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

КАФЕДРА: Туризму і готельного господарства

РОЗРОБНИКИ: к.т.н., доц. Погасій С.О.
ст. викл. Краснокутська Ю.В.

Схвалено **випусковою** кафедрою туризму і готельного господарства

Протокол від “28” серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (д.е.н., проф. Писаревський І.М.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена
Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (“ 1 ” 10 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково-методичною радою
факультету менеджменту

Голова Науково-методичної ради (д.е.н., проф. Писаревський І.М.)

“ 29 ” серпня 2014 р., протокол № 1

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом
без письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Стандартизація, сертифікація, метрологія» складена відповідно до

ГСВО МОН Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра з напрямку «Готельно-ресторанна справа»;

ГСВО МОН Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра з напрямку «Готельно-ресторанна справа»;

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напрямку 6.140101-«Готельно-ресторанна справа», 2012.

Предмет вивчення дисципліни: засоби вимірювання, єдність вимірювань, кваліметрія, категорії і види нормативних документів, основні правила стандартизації і сертифікації в системі УкрСЕПРО.

Міждисциплінарні зв'язки:

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
1. Вища та прикладна математика 2. Гігієна і санітарія в галузі 3. Екологія 4. Безпека життєдіяльності 5. Матеріально-технічна база готелів і туркомплексів 6. Статистика	1. Організація готельного господарства 2. Організація ресторанного господарства 3. Технологія продукції ресторанного господарства 4. Проектування об'єктів готельно-ресторанного господарства 5. Управління якістю продукції та послуг в готельно-ресторанному господарстві

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

МОДУЛЬ «СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ, МЕТРОЛОГІЯ»
(3,5 кредити / 126 годин)

Змістовий модуль 1. «Метрологія»

Змістовий модуль 2. «Стандартизація та сертифікація»

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета дисципліни: вивчення основних положень метрології, стандартизації і сертифікації та підходів до їх застосування в управлінні готельними та ресторанными підприємствами.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Стандартизація, сертифікація, метрологія» є набуття компетентностей на основі засвоєння основних теоретичних положень та придбання необхідних практичних навичок, що дозволяють ефективно застосовувати основні положення метрології, стандартизації і сертифікації в управлінні готельними та ресторанными підприємствами.

1.3. У результаті вивчення дисципліни «Стандартизація, сертифікація, метрологія» студент повинен:

знати:

- визначення поняття «фізична величина»;
- визначення поняття «вимірювання»;
- класифікацію вимірювань;
- принципи та методи вимірювань;
- основні положення про засоби вимірювальної техніки;
- відомості про еталони;
- визначення похибок вимірювання;
- основи кваліметрії та управління якістю продукції;
- основні положення керування метрологічною діяльністю на міжнародному та регіональному рівнях,
 - відомості про міжнародні організації та документи у сфері метрології;
 - основи керування метрологічною діяльністю в державі;
 - основні положення з керування метрологічним забезпеченням на підприємствах;
 - сутність стандартизації;
 - класифікацію стандартизації та стандартів;
 - основні положення керування діяльністю з стандартизації на міжнародному та регіональному рівнях;
 - відомості про міжнародні організації та документи у сфері стандартизації;
 - основні положення про Державну систему стандартизації в Україні;
 - існуючий порядок розроблення, впровадження і застосування стандартів, технічних умов та інших документів;
 - джерела техніко-економічної ефективності стандартизації;
 - сутність сертифікації;
 - відомості про закордонний досвід з сертифікації;
 - основні положення про державну систему сертифікації УкрСЕПРО;
 - вимоги до організації діяльності органів з сертифікації в Системі УкрСЕПРО;
 - правила проведення процедур сертифікації продукції, робіт, послуг;
 - правила проведення процедур сертифікації систем якості;
 - перспективи розвитку діяльності з стандартизації та сертифікації в Україні;

вміти:

- використовувати систему фізичних величин SI;
- класифікувати вимірювання;
- користуватися засобами вимірювальної техніки, що застосовуються в професійній діяльності;
- визначати основні метрологічні характеристики засобів вимірювальної техніки;
- роботи вимірювання різних фізичних величин, що використовуються в професійній діяльності;
- визначати та аналізувати похибки вимірювань;
- класифікувати стандарти;
- працювати з стандартами, технічними регламентами, технічними умовами та іншими документами, що використовуються в професійній діяльності;
- організовувати роботи на готельних та ресторанних підприємствах з метрологічної діяльності та стандартизації;
- організовувати роботи на готельних та ресторанних підприємствах з сертифікації продукції, послуг, систем управління якістю;
- працювати з законодавчою, нормативно-правовою базою в галузі метрології, стандартизації, сертифікації;

мати компетентності:

- застосування теоретичних положень з вимірювань в діяльності підприємств;
- підготовки, проведення та аналізу результатів вимірювань на підприємствах в межах професійної діяльності;
- організації на підприємствах метрологічної діяльності, робіт з стандартизації, сертифікації;
- застосування основних положень стандартів на підприємствах в межах професійної діяльності;
- підготовки та проведення робіт на підприємствах з сертифікації продукції, послуг, систем управління якістю.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 126 годин / 3,5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

МОДУЛЬ «Стандартизація, сертифікація, метрологія» 3,5 кредити, 126 годин)

Змістовий модуль 1. «Метрологія»

Тема 1. Місце і роль метрології в теорії пізнання

Основні поняття та визначення метрології. Історія розвитку метрології. Значення метрології для науково-технічного прогресу.

Тема 2. Теоретичні основи вимірювань

Фізичні величини та одиниці їх вимірювання. Системи величин. Основні поняття про вимірювання. Класифікація вимірювань. Принципи та методи вимірювання. Поняття про еталони. Засоби вимірювальної техніки. Похибки вимірювань фізичних величин.

Тема 3. Кваліметрія, вимірювання якості

Основні поняття про якість продукції та послуг. Принципи забезпечення якості продукції. Принципи управління якістю продукції. Класифікація показників якості продукції. Система якості. Метрологічне забезпечення якості продукції на етапах розробки, виготовлення, експлуатації.

Тема 4. Управління метрологічним забезпеченням

Міжнародні метрологічні організації. Державна метрологічна система. Метрологічна служба України.

Тема 5. Метрологічне забезпечення виробництва

Законодавство про метрологію та метрологічну діяльність. Нормативні документи з метрології. Застосування, ввезення, виробництво, ремонт, продаж і прокат засобів вимірювальної техніки. Державний метрологічний контроль і нагляд. Фінансування метрологічної діяльності. Відповідальність за порушення законодавства про метрологію та метрологічну діяльність.

Змістовий модуль 2. «Стандартизація, сертифікація»

Тема 6. Сутність стандартизації

Основні поняття і визначення стандартизації. Види стандартизації. Стандарти та їх види. Значення стандартизації.

Тема 7. Міжнародні, регіональні, національні організації з стандартизації

Міжнародні організації з стандартизації. Регіональні організації з стандартизації. Національні організації з стандартизації. Міждержавні системи стандартів. Стадії розробки міжнародних стандартів.

Тема 8. Основні положення Державної системи стандартизації України

Державна політика у сфері стандартизації. Органи стандартизації в Україні. Державна система стандартизації України. Порядок розроблення державних стандартів, їх затвердження, видання, перевірки, перегляду, зміни і скасування. Порядок розроблення технічних умов, їх затвердження, видання,

перевірки, перегляду, зміни і скасування. Порядок розроблення стандартів підприємства, їх затвердження, видання, перевірки, перегляду, зміни і скасування

Тема 9. Порядок впровадження стандартів і техніко-економічна ефективність стандартизації

Порядок впровадження стандартів. Техніко-економічна ефективність стандартизації.

Тема 10. Сутність сертифікації

Визначення сертифікації. Історія розвитку сертифікації. Нормативно-правова база підтвердження відповідності. Підтвердження відповідності в законодавчо регульованій та нерегульованій сферах.

Тема 11. Державна система сертифікації УкрСЕПРО

Основні положення державної системи сертифікації УкрСЕПРО. Нормативно-правова база системи сертифікації УкрСЕПРО. Діяльність Держспоживстандарту у галузі сертифікації.

Тема 12. Діяльність органів з сертифікації в Системі УкрСЕПРО

Структура органу з сертифікації. Функції органу з сертифікації. Вимоги до органів з сертифікації продукції, робіт, послуг.

Тема 13. Процедура сертифікації продукції, робіт, послуг

Порядок проведення сертифікації продукції, робіт, послуг. Схеми сертифікації. Оплата послуг з сертифікації.

Тема 14. Сертифікація систем якості в системі УкрСЕПРО

Особливості сертифікації системи якості. Порядок проведення сертифікації системи якості. Порядок визнання в Україні результатів сертифікації імпортової продукції та систем якості

Тема 15. Порядок і правила сертифікації послуг

Загальні положення з сертифікації послуг.

Особливості сертифікації послуг в сфері туризму.

Сертифікація послуг підприємств готельного господарства.

Сертифікація послуг підприємств ресторанного господарства.

Тема 16. Перспективи діяльності зі стандартизації та сертифікації в Україні

Сучасний стан стандартизації та сертифікації в Україні. Вплив стандартизації і сертифікації на економіку країни. Закордонний досвід розвитку стандартизації та сертифікації. Основні напрямки розвитку стандартизації та сертифікації в Україні

Передбачено виконання індивідуального завдання – розрахунково-графічної роботи обсягом 18 годин.

3. Рекомендована література

1. Закон України “Про захист прав споживачів”, 12.05.1991р. №1024-XII.
2. Закон України “Про внесення змін до “Закону України про туризм”, 18.11.2002 р. № 1282-IV.

3. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», 15.06.2004р. №1765-IV.
4. Закон України "Про стандартизацію", 17 травня 2001р., №2408-III.
5. Закон України “Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності”, 1 грудня 2005 р., №3164-IV.
6. Закон України "Про підтвердження відповідності", 17 травня 2001р., № 2406-III.
7. Правила обов'язкової сертифікації послуг харчування / Затверджено наказом Державного комітету України зі стандартизації, метрології і сертифікації, 27.01.1999р. №37.
8. Правила обов'язкової сертифікації готельних послуг / Затверджено наказом Державного комітету України зі стандартизації, метрології і сертифікації, 27.01.1999 р. №37.
9. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг / затверджені наказом Держтурадміністрації, 16.03.2004 року №19.
10. Саранча Г.А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю: підручник / Г. А. Саранча. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.–672 с.
11. Сергеев А.Г. Сертификация: учебное пособие для студентов вузов / А.Г. Сергеев, М.В. Латышев. – М.: Логос, 2000. 248 с.
12. Кондрашов С.И. Сертификация и подтверждение соответствия в Украине: учеб. пособие / С.И. Кондрашов, Л.В. Константинова и др. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2006. – 368 с.
13. Тарасова В.В. Метрологія, стандартизація і сертифікація. підручник / В.В. Тарасова, А.С. Малиновська, М.Ф. Рибак [За заг. ред. В.В.Тарасової]. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 264 с.
14. Семенова Е.И. Управление качеством / Е.И. Семенова, В.Д. Коротнев, А.В. Пошатаев и др. [Под ред. Е.И. Семеновой]. – М.: КолосС, 2005. – 184 с.
15. Цюцюра С.В. Метрологія, основи вимірювань, стандартизація та сертифікація: навч. посібник / С.В. Цюцюра, В.Д. Цюцюра. – 3–те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 242 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю є екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Діагностика успішності навчання здійснюється за допомогою опитування студентів на заняттях, проведення тестування за модулями, а також під час проведення практичних занять з дисципліни, виконання завдань та розрахунково-графічної роботи.

АНОТАЦІЯ

Мета дисципліни: вивчення основних положень метрології, стандартизації і сертифікації та підходів до їх застосування в управлінні готельними та ресторанными підприємствами.

Предмет вивчення дисципліни: засоби вимірювання, єдність вимірювань, кваліметрія, категорії і види нормативних документів, основні правила стандартизації і сертифікації в системі УкрСЕПРО.

Змістові модулі. Метрологія: елементи теорії пізнання; основи теорії вимірювань; метрологічне забезпечення виробництва; кваліметрія, вимірювання якості; законодавча метрологія. Стандартизація та сертифікація: теоретичні основи стандартизації; державна система стандартизації та сертифікації УкрСЕПРО; законодавча стандартизація, міжнародне співробітництво

ABSTRACT (ANNOTATION)

The purpose of discipline: learning basic provisions of metrology, standardization and certification and approaches to their use in the management of hotel and restaurant enterprises.

The subject of the discipline: measuring instruments, traceability, qualimetry, categories and types of normative documents, the basic rules of standardization and certification in UkrSEPRO.

Content module. Metrology: elements of the theory of knowledge; foundations of the theory of measurement; metrological support for production; qualimetry, quality measurement; legal metrology. Standardization and certification: the theoretical foundations of standardization; state system of standardization and certification UkrSEPRO; legal standardization, international cooperation

АННОТАЦИЯ

Цель дисциплины: изучение основных положений метрологии, стандартизации и сертификации и подходов к их применению в управлении гостиничными и ресторанными предприятиями.

Предмет изучения дисциплины: средства измерения, единство измерений, кваліметрія, категории и виды нормативных документов, основные правила стандартизации и сертификации в системе УкрСЕПРО.

Содержательные модули. Метрология: элементы теории познания; основы теории измерений; метрологическое обеспечение производства; кваліметрія, измерения качества; законодательная метрология. Стандартизация и сертификация: теоретические основы стандартизации; государственная система стандартизации и сертификации УкрСЕПРО; законодательная стандартизация, международное сотрудничество